

דף קנו.

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן רלה פעיף י
עין בסעיף הקודם

עין משפט ג.

אה"ע סימן מג פעיף ב

ב ג. אם הוא או היא שוטה אין להם קידושין גם לא מדברי סופרים, לא שנה עם כיוצא בו, לא שנה עם פקחים ^ש.

עין משפט ד.

אה"ע סימן קפז פעיף א.ב

א. קטן מבין ט' שנים ויום אחד ביאתו קונה ביבמתו כמאמר בגדול ^ת. ובאשה דעלמא אינה קונה כלל, לפיכך נשא הקטן אשה ומת פטורה מהחליצה ומהיבום.

ב. בן ט' שנים ויום אחד שבא על יבמתו שקונה כמאמר, אינו יכול לפוטרה כגט אלא עד שיגדיל ויבא עליה ופוטרה כגט, אבל אם לא בא עליה צריכה גט וחליצה. ואם מת הקטן לפני שהגדיל, או הגדיל ולא בא עליה פעם שניה משהגדיל, הרי זו חולצת ולא מתייבמת ^א.

עין משפט ה.ו.

אה"ע סימן קפז פעיף ג.ד

ג. קטן אינו חולץ עד שיהיה בן י"ג שנים ויום אחד, ויבדקוהו וימצאו שהביא ב' שערות ^ב, אבל אם היו ב' שערות קודם שהגדיל אינו

^ש. והיינו שוטה גמור, אבל בדעת צלולה אע"פ שהיא דלה וקלושה הרבה, וכן בעתים שוטה עתים חלים ולא ידענו הזמן שהוא בדעתו, חוששין לקידושיו. כ"כ רי"ו בשם הרמ"ה, ואם דעתו צלולה כתב הח"מ שהמעייין ברי"ו יראה דמקודשת גמורה, וע"כ תיקן והגיה ברמ"א ע"ש.

^ת. מ"מ זוכה בנכסי אחיו מרש"י ועיין בב"ש.

^א. כיון שביאת קטן כמאמר א"כ עדין נשאר עליה זיקה ראשונה והוי אשת ב' מתים ואסורה מדרבנן, וגם אם יש לה צרה אסור לייבמה מדרבנן, ולכן חולץ לשניהם, ב"ש מגמ'.

^ב. ממשנה יבמות ק"ד ע"ב וברייתא שם ק"ה ע"ב לכו"ע דאיש כתוב בפרשה ועיין בסי' קנ"ה סעיף י"ד.

נחשב גדול על ידם, אא"כ יביא שתי שערות אחר שהגדיל, ומ"מ אם מוציאים ב' שערות אחר שהגדיל לא חיישינן שמא אלו היו מקודם.

ד. קטנה מבת ג' שנים ויום אחד ומעלה ביאתה ביאה לכל דבר. ואם בא עליה יבם קנאה. אבל אינה חולצת עד שתהיה בת י"ב שנים ויום אחד^ג, ובדקה אח"כ ומצאוה שהביאה ב' שערות.

עין משפט ז.ז. אח"ע סימן קנה פעיף יב. יט

יב. י. הקטנה ממאנת עד שתביא ב' שערות אחר י"ב שנה^ד, או עד שתלד. וי"א דמשעת הריון היא כגדולה.

יט. יז. הגיעה לי"ב שנה חזקה שהביאה ב' שערות, ואינה יכולה למאן עד שיבדקו אותה^ה. ומ"מ לא תחלוץ עד שיבדקו שיש לה ב' שערות.

עין משפט ט. חר"מ סימן רמא פעיף א

א. הנותן מתנה לחבירו בין קרקע בין מטלטלים אין המקבל זוכה בה אלא באחד מדרכי הקניה^ו, אפי' שלא בפני עדים אם שניהם מודים^ז. אבל בדברים לא זכה המקבל^ח ויכול לחזור בו. ואם אמר ליתן לחבירו

ג. ממשנה נדה מ"ד ע"ב וכמסקנת הגמ' ביבמות דף ק"ה ע"ב, וכתב ה"ה אפי' בדיעבד אם חלצה לפני י"ב שנים ויום אחד חליצתה לאו כלום. ה"ה בפ"ב.

ד. מברייטא נדה מ"ו ע"א, ואפי' נולדו בה סימני אילונית היא קטנה, חוץ מאם היא בת כ' שנים דסימני אילונית מגלים למפרע דמבית י"ב שנים היא גדולה. ובת י"ט שנים ול' יום חשובה כבת כ', דל' יום בשנה חשובה כשנה. כ"כ הטור מברייטא, וה"ה בשם המפרשים, וי"א דאינה בת כ' עד שיחסר לה ל' יום בהשלמת הכ' שנים, כ"כ הרמב"ם בפירושו שם מברייטא.

ה. ואם בדקו ולא מצאו אם בא עליה אחר י"ב שנה ויום אחד, חוששין שמא נשרו, והיות וזה ספק דדאורייתא צריכה גט מספק. שאם היו ב' שערות ודאי שלא בעל אלא לשם קידושין גמורים ואסורה לחזור לו. ואם נישאת לאחר תצא מזה ומזה והולד ספק ממזר משניהם. ולא אמרינן ע"ד הקידושין הראשונים בעל כרב ביבמות ק"ט ע"א. והולד ספק ממזר מדאורייתא, כ"כ הב"ש ס"ק ל"א.

ו. רמב"ם פ"ג מזכיה הלכה א'.

ז. דלא איברו סהדי אלא לשקרי, קידושין ס"ה ע"ב.

נתן מתנה לחבירו והניח עליה משכון לא קנה כמו במכר. ש"ך ס"ק ב'.

ח. ב"מ מ"ט ע"א, דלא סמכה דעתיה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מתנה מועטת ^ט וחזר בו יש בזה משום מחוסר אמנה.

* ראובן שאמר לשמעון בית של לוי אני נותן לך, אע"פ שלוי מקבל בקנין לקיים דברי ראובן אינו כלום ^י.

דף קנו:

עין משפט א. חר"מ סימן רנ פעיף א

א. מתנת שכיב מרע א"צ להקנותה בשום אחד מדרכי ההקנאה ^ב, שדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין הם ^ג.

* ואין חילוק בין ציוה לתת מיד לאתר מותו או שציוה ליורשיו ליתן לאחר זמן ^ד. אבל אם לא ציוה לתת דבר זה, אלא מינה אפוטרופוס ונתן לו רשות לחלק כפי רצונם ועשייתם תהיה כעשייתו, י"א שאין בדבריו כלום שמיד שמת ^ה נפלו הנכסים לפני היורשים ונתבטלה מתנתו. וי"א דדבריו קיימין ^ו.

ט. שם בגמ', אבל במתנה מרובה לא סמכה דעת המקבל ולכן לא קנה. סמ"ע ס"ק ד'.
י. מריב"ש סי' ר"ז, ואפי' אם ראובן עשה ג"כ קנין סודר עם המקבל, מ"מ כיון שקנין ראובן לאו כלום שאינו שלו להקנות, גם לוי לא עשה קנין סודר רק לקיים קנין של ראובן ודבריו של ראובן לא חלו. סמ"ע ס"ק ה'.

כ. מחלוקת ר"א, וחכמים ור"י ב"ב קנ"ו ע"א, והלכה כרבנן ור' יהושע וכך פסק רב נחמן. ב"ב קנ"א ע"א, וכן פסק הרמב"ם בפ"ח מזכיה הלכה ב'.

ל. ותיקנו חז"ל כך כדי שלא תיטרף דעתו. סמ"ע ס"ק א'. אם קרקעות הם הרי כאילו כתב לו שדי נתונה לך ומסר לו השטר, ואם מטלטלין הם שאינם נקנים בשטר, הרי הם כמסורין ליד המקבל המתנה ומטעם זה יכול להקנות השכיב מרע שטרי חוב שיש לו על אחרים, דדיבורו נחשב כאילו כתב לו קנה לך איהו וכל שיעבודיה ומסר הכתב למקבל. סמ"ע ס"ג ק'.

מ. מתשובת הרשב"א ח"ג סי' קכ"ה.

נ. ואז אין שייך לומר דדבריו ככתובין וכמסורין שגם אם כתובין הרי לא נתן לו בחייו כלום, וקודם הנתינה כבר נפלו לפני היורשים. סמ"ע ס"ק ד'. וי"א אלו הוא תשובת הרשב"א ח"א סי' תש"ד.

ס. מרדכי בשם הרשב"ם.

עין משפט ב.

יו"ד סימן רצו פעיף יד

יד. הרואה בכרם עשב שאין דרך בני אדם לזרעה, אע"פ שהוא רוצה בקיומו לבהמה או לרפואה הרי זה לא קידש עד שיקיים דבר שכמותו מקיימים רוב העם באותו מקום, כיצד המקיים קוצים בכרם בערב ^ע שרוצים בקוצים לגמליהם הרי זה קידש. האירוס והקיסו' ושושנת המלך ושאר מיני זרעים אינם כלאים בכרם, הקינדוס וצמר גפן הרי הם כשאר מיני ירקות ומקדשים בכרם, וכן כל מיני דשאים שעולין מאליהן בשדה הרי הם מקדשים בכרם ^פ, ופול המצרי מין זרעים הוא ואינו מקדש.

עין משפט ג.ד.

ח"מ סימן רנד פעיף א

א. אע"פ שמתנת שכיב מרע אינה צריכה קנין ^ז, אם ביקש שיקנו ממנו קונים ואפי' בשבת שקנין זה אינו צריך ^ק. וי"א דאפי' במפרש שאינו רוצה לחזור בו אם יעמוד, וכותב כל נכסיו שהקנין צריך ג"כ קונים ממנו ^ר אפי' בשבת.

* וי"א דאפי' מתנה במקצת שצריכה קנין מהשכיב מרע שנראה שאינו נותן מדאגת מיתה שהרי אינו נותן כולם, ג"כ קונים ^ש ממנו בשבת, ויש חולקין ^ת.

ע. פי' במדינות ערב.

פ. ודוקא כשעשויים לקיים מהם, אבל מינים שאינם מקיימין מהם אינם כלאים כמ"ש בסמוך. מברכי יוסף.

צ. מר' לוי ב"ב קנ"ו ע"ב, והטעם שמא תטרף דעתו.

ק. היינו בנותן כל נכסיו שאינו צריך קנין, ומבקש קנין ביפוי כוחו, ואף דבעלמא אסור לעשות קנין בשבת משום מקח וממכר כמבואר באו"ח סי' של"ט, כאן התירו כיון שהקנין סודר הוא שלא לצורך, שהרי דבריו ככתובין וכמסורין וכדי לפייס דעתו עושים. סמ"ע ס"ק ב'.

ר. טור בשם הרא"ש ב"ב פ"ט סי' ל"ו דאיכא לחוש שמא תיטרף דעתו שהרי נתן כל נכסיו מחמת מיתה.

ש. רשב"ם שם בדף קנ"ו ע"ב ד"ה קונים דס"ל כיון שאין זה אלא גזירת מקח וממכר מדרבנן כל כה"ג לגבי שכיב מרע התירו לעשות קנין. סמ"ע ס"ק ג'.

ת. דמתנת בריא היא ואין לחוש שמא תיטרף דעתו. הרא"ש שם.

עין משפט ה.

ח"מ סימן רנ פעיף א

א. מתנת שכיב מרע א"צ להקנותה בשום אחד מדרכי ההקנאה א, שדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין הם ב.

* ואין חילוק בין ציוה לתת מיד לאחר מותו או שציוה ליורשיו ליתן לאחר זמן ג. אבל אם לא ציוה לתת דבר זה, אלא מינה אפוטרופוס ונתן לו רשות לחלק כפי רצונם ועשייתם תהיה כעשייתו, י"א שאין בדבריו כלום שמיד שמת ד נפלו הנכסים לפני היורשים ונתבטלה מתנתו. וי"א דדבריו קיימין ה.

עין משפט ו.

ח"מ סימן רמג פעיף יח

ח טז. זכין לקטן אפי' בן יומו ו, וזכין לאדם גם שלא בפניו.

א. מחלוקת ר"א, וחכמים ור"י ב"ב קנ"ו ע"א, והלכה כרבנן ור' יהושע וכך פסק רב נחמן. ב"ב קנ"א ע"א, וכן פסק הרמב"ם בפ"ח מזכיה הלכה ב'.

ב. ותיקנו חז"ל כך כדי שלא תיטרף דעתו. סמ"ע ס"ק א'. אם קרקעות הם הרי כאילו כתב לו שדי נתונה לך ומסר לו השטר, ואם מטלטלין הם שאינם נקנים בשטר, הרי הם כמסורין ליד המקבל המתנה ומטעם זה יכול להקנות השכיב מרע שטרי חוב שיש לו על אחרים, דדיבורו נחשב כאילו כתב לו קנה לך איהו וכל שיעבודה ומסר הכתב למקבל. סמ"ע ס"ג ק'.

ג. מתשובת הרשב"א ח"ג סי' קכ"ה.

ד. ואז אין שייך לומר דדבריו ככתובין וכמסורין שגם אם כתובין הרי לא נתן לו בחייו כלום, וקודם הנתינה כבר נפלו לפני היורשים. סמ"ע ס"ק ד'. וי"א אלו הוא תשובת הרשב"א ח"א סי' תש"ד.

ה. מרדכי בשם הרשב"ם.

ו. ממשנה ב"ב קנ"ו ע"ב, וקטן בפניו כשלא בפניו הוא, סמ"ע ס"ק ל"ב. וע"כ כתב בשו"ע ובגדול בין בפניו בין שלא בפניו.